

20 בינואר 2025

לכבוד
ג'י בהרב מיארה, עו"ד
היועצת המשפטית לממשלה
lishkat-yoetz@justice.gov.il

שלום רב,

הנדון: בקשה דחופה למתן חוות דעת לניגוד העניינים בו מצוי שר התקשרות שלמה קרعي

1. מכון זולת לשוויון וזכויות אדם פנה אליך בבקשת דחופה לבחינת ניגוד העניינים של שר התקשרות, שלמה קרעי, וזאת לאור חשד לניגוד עניינים חריף בו מצוי השר בכל הנוגע לkidom של הצעות חוק שענין הרחבת שידורי הרדיו האזורי. חשד זה מחייב את מניעת השתתפותו של השר בכל דיון הנוגע לנושא בעתיד, ולכל הפחות עד לסיום בירור הטענות כפי שיפורטו להלן.
 2. מתחקיר של עמיר קורץ שפורסם בכלכלי ביום 13.1.25, עולה כי שר התקשרות מקדם הצעות חוק הנוגעות להרחבת שידורי הרדיו האזורי, אשר עשוות להעניק הטבות כלכליות משמעותיות לבני תחנות רדיו אזוריות. התחקיר מצביע על קשר ישיר בין בעלי התחנות לבין ישיבת כסא רחמים בראשות הרב מא祖, פטרונו הפוליטי של השר קרעי. פעולות אלו מצביעות לכאהורה על חשש לניגוד עניינים חמוץ, שכן ישיבת כסא רחמים נתמכת על ידי אותם בעלי תחנות.¹
 3. על פי המידע שעה בתחקיר, קשרים אלו לא הובאו לידי ביטוי במסגרת הסדר ניגוד העניינים של השר, דבר אשר מעורר חשד ממשמעות להפרת כללי המנהל התקין.
 4. בית המשפט העליוןקבע לא פעם כי המבחן לקיומו של ניגוד עניינים הוא מבחן אובייקטיבי. די בכך שבחינת הנתונים האובייקטיביים ועל סמך שיקולים המבוססים על ניסיון החים והשכל הישר עלול להיווצר מצב של ניגוד עניינים:
- "האיסור אינו רק על שיקול הדעת עצמו בביצוע הפעולה או התקkid. האיסור הוא על הימצאות במצב בו עלול להיות ניגוד עניינים. מטרת הכלל היא למנוע את הרע בטרם יארע. הכלל צופה פנוי העתיד. אין זה מעלה ואין זה מורד אם בפועל שיקול הדעת הוא ראוי. מטרת הכלל היא למנוע פיתוי אדם ישיר והגונן, בחינת אל תביאנו לידי ניסיון. על כן, אין צורך להוכיח בפועל קיומו של ניגוד עניינים. די בכך שקייםת אפשרות ממשית של ניגוד עניינים[...]. אפשרות ממשית זו נמדדת באמצעות מידת אובייקטיבות, ולא על-פי חששותיו הסובייקטיבים של צד זה או אחר".²

¹ עמיר קורץ, **קרעי סוג תחנות רדיו של התאגיד, בעלי תחנות פרטיות תורמות לפטורו שלן, כלכיסט** (13.1.2025).

² בג"ץ 531/79 סiyut הליכוד בעיריית פתח תקווה נ' מועצת עיריית פתח תקווה, פ"ד לד (2) 566, 570 (1980).

5. במקום אחר הוסיף השופט חסין:

"ראוי הוא הקהל שיראה וידע כי נבחריו עושים והם נקי-כפיים; כי עושים הם בכל מודם לטובת הכלל ולא לביטם, כי מחשבתם ולבם נתונים לטובות הציבור ולא לטובתם-שליהם; כי דרכם ישרה ודעתם נקייה. שם אחרת יעשה ויראה, כי אז היינו יכולים לבודקה ומובוקה ומובולקה".³

6. כלל 6(א) לכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגניהם (יפ' התשס"ג, 6131) (להלן: "כללי אשר") קובע כי "בכל מקרה שיש לשער עניין אישי בפועלה או בהחלטה, ישיש בה כדי להשפיע על הענקת טובה הנאה או זכות, אסור לו להשתתף בכל דין שעניינו בפועלה או בקבלת ההחלטה. הובא עניין כאמור לפני השר כחבר ממשלה, חבר ועדת שרים או בכל דרך אחרת, חייב השר להציג מיד על העניין האישי שיש לו; והוא על הצהרת השר בדבר עניין אישי תישלח למזכיר המדינה".

7. כלל 6(ב) לכללי אשר קובע כי במקרה של חשש לניגוד עניינים נדרש חוות דעת היועצת המשפטית לממשלה, ועל פייה על השר לפעול. لكن, נבקש כי תחווה את דעתך מטעם היועצת המשפטית לממשלה בעניין זה. במידה וימצא כי קיים חשש ממשי לניגוד עניינים, אנו מבקשים לפעול למניעת קידום הצעות החוק האמורות עד להסדרת הנושא, או לפחות הפחות למניע מהשר קרעי השתתפות בכל ישיבה הנוגעת לעניין או להמשך קידומן.

8. לעניין זה, בית המשפט העליון פסק כי:

"אחד התפקידים המרכזיים המוטלים על היועץ המשפטי לממשלה הוא לוודא כי רשותו השולטן פועלות בהתאם לחוק. במסגרת זו, משמש היועץ המשפטי לממשלה כפרשן המוסמן של הדין כלפי הרשות המבצעת וככלפי העומד בראשה, חוות דעתו בשאלות משפטיות משקפת עבורה את המצב המשפטי הנוכחי. מרכיב חשוב זה בתפקידו של היועץ – אשר הוביל כבר בדו"ח ועדת המשפטנים בדבר סמכויות היועץ המשפטי לממשלה משנת 1962 – נובע מכך שהיועץ אינו "ஸרטה" של הממשלה, כי אם משרות הציבור שאמרו "לייעץ לממשלה, כדי שתוכל למלא את תפקידיה במסגרת הדין, ולפקח על הממשלה, שלא תחרוג מן הדין". בהקשר זה צוין בין היתר כי "היועץ המשפטי לממשלה אמרו להקפיד עם כל רשות מינהלית, לרבות הממשלה, שתקיים את כל הכללים המשפטיים, למשל בדבר חובת שימוש, ניגוד עניינים, שיקולים זרים, סבירות וכללים משפטיים אחרים שאינם מעוגנים בחוק החירות".⁴

9. לדייעתך, מכון זולת, כמו שמשמעותו באופן קבוע בדיוני ועדת הכלכלה ועקב אחר הצעות החוק וההחלטות השונות הנוגעות בתחום התקשות החופשית בישראל, פנה בעניין זה גם ליועצת

³ בג"ץ 6499/99 המפ"ל – המפלגה הדתית הלאומית נ' בן עזרא, פ"ד גג(5), 619 619 (1999).

⁴ בג"ץ 3056/20 הענוה למען איקות השולטן בישראל נגד היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 19 לפסק דין של הש' חיות (פורסם בתקדים, 21.3.21).

המשפטית לממשלה, בדרישה לفتיחה בחקירה פלילית מיידית כנגד שר התקשות שלמה קרען בחשד לעבירות שוחד, הפרת אמונים, ושימוש לרעה בכוח משרתו, וכן ל_ioצת המשפטית לכנסת, בבקשת להורות על הקפת כל הליידי החקיקה הקשורים להרחבת שידורי הרדיו האזרחי עד לסיום בירור החשודות נגד שר התקשות.

10. לאור האמור לעיל אנו קוראים לך להפעיל את סמכותך ולהורות על בינה מיידית של ניגוד העניינים בו מצוי השר קרען, וכן לנקט בצעדים הנדרשים למניעת השתתפותו בקידום הצעות החוק הנוגעות לשידורי הרדיו האזרחי עד להסדרת הנושא באופן מלא.

בכבוד רב,

טל הלל, עו"ד
מקדמת מדיניות, מכון זולת
עינת עובדיה
מנכ"לית, מכון זולת

עותק: ד"ר גיל לימон, עו"ד, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי).